

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku

Ekonomski fakultet u Osijeku

Sveučilišni preddiplomski studij Financijski menadžment

Mladen Pilipović

**ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠĆA PODUZEĆA
HRVATSKI TELEKOM D.D U RAZDOBLJU OD 2020. DO 2023.
GODINE**

Završni rad

Kolegij: Financijski menadžment

JMBAG: 0010233503

E-mail: mladenpilipovic9@gmail.com

Mentor: prof. dr. sc. Domagoj Sajter

Osijek, 2024.

Josip Juraj Strossmayer University of Osijek
Faculty of Economics and Business in Osijek
University undergraduate study Financial management

Mladen Pilipović

**ANALYSIS OF THE FINANCIAL REPORTS OF COMPANY
HRVATSKI TELEKOM D.D. FOR THE PERIOD FROM 2020.
TO 2023.**

Final paper

Osijek, 2024.

SAŽETAK

U ovome radu opisuje se poduzeće Hrvatski Telekom d.d. te se detaljno analizira njegovo funkcioniranje korištenjem tablica radi jasnog prikaza informacija o uspješnosti poduzeća te računanje, uspoređivanje i tumačenje istih. Također se definiraju financijski pokazatelji te prikaz njihovih upotreba s razlogom da se računanjem dođe do rezultata specifičnih funkcija i dijelova unutar strukture financijskih izvješća. Definirana su i nužna financijska izvješća: bilanca, račun dobiti i gubitka i izvještaj o novčanim tokovima, kao i njihova iščitavanja i dobiveni zaključci na temelju tih iščitavanja. Navedene tehnike u ovome radu koristiti će se za analizu financijskih izvještaja Hrvatskog Telekomu u razdoblju od 2020. do 2023. godine. Na kraju rada iznose se zaključci o uspješnosti poslovanja HT-a te na kakvu putanju poslovanja upućuju.

Hrvatski Telekom vodeći je pružatelj telekomunikacijskih usluga u Hrvatskoj koji pruža pokretne i nepokretne telefonije, veleprodajne, internetske i podatkovne usluge. Osnovne djelatnosti HT-a su pružanje elektroničkih komunikacijskih usluga te projektiranje i izgradnja komunikacijskih mreža u Republici Hrvatskoj. Pokretne mreže Hrvatskog Telekomu danas pokrivaju oko 98% područja u RH te ima vodeću poziciju na tržištu hrvatskih mobilnih komunikacija s oko 47% svih korisnika.

Ključni pojmovi: financijski izvještaj, analiza, poduzeće, financijski omjeri

SUMMARY

This paper describes the company Hrvatski Telekom d.d. and its functioning is analyzed in detail using a table for a clear presentation of information about the company's performance and the calculation, comparison and interpretation of the same. Financial indicators are also defined and a presentation of their use is made with the purpose of calculating the results of specific functions and parts within the structure of financial reports. Necessary financial reports are also defined: balance sheet, profit and loss account and cash flow statement, as well as their readings and conclusions based on these readings. The techniques mentioned in this paper will be used to analyze the financial statements of Hrvatski Telekom in the period from 2020 to 2023. At the end of the paper, conclusions are presented about the success of HT's business and what direction they point towards.

Hrvatski Telekom is the leading provider of telecommunications services in Croatia, providing mobile and fixed telephony, wholesale, internet and data services. The basic activities of HT are the provision of electronic communication services and the design and construction of communication networks in the Republic of Croatia. Hrvatski Telekom's mobile networks today cover around 98% of the area in the Republic of Croatia and have a leading position on the Croatian mobile communications market with around 47% of all users.

Key terms: financial statement, analysis, company, financial ratios

IZJAVA

O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI, PRAVU PRIJENOSA INTELKTUALNOG VLASNIŠTVA, SUGLASNOSTI ZA OBJAVU U INSTITUCIJSKIM REPOZITORIJIMA I ISTOVJETNOSTI DIGITALNE I TISKANE VERZIJE RADA

1. Kojom izjavljujem i svojim potpisom potvrđujem da je završni
(navesti vrstu rada: završni / diplomski / specijalistički / doktorski) rad isključivo rezultat osobnoga rada koji se temelji na mojim istraživanjima i oslanja se na objavljenu literaturu. Potvrđujem poštivanje nepovredivosti autorstva te točno citiranje radova drugih autora i referiranje na njih.
2. Kojom izjavljujem da je Ekonomski fakultet u Osijeku, bez naknade u vremenski i teritorijalno neograničenom opsegu, nositelj svih prava intelektualnoga vlasništva u odnosu na navedeni rad pod licencom *Creative Commons Imenovanje – Nekomercijalno – Dijeli pod istim uvjetima 3.0 Hrvatska*.
3. Kojom izjavljujem da sam suglasan/suglasna da se trajno pohrani i objavi moj rad u institucijskom digitalnom repozitoriju Ekonomskoga fakulteta u Osijeku, repozitoriju Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku te javno dostupnom repozitoriju Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu (u skladu s odredbama Zakona o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti, NN 119/2022).
4. izjavljujem da sam autor/autorica predanog rada i da je sadržaj predane elektroničke datoteke u potpunosti istovjetan sa dovršenom tiskanom verzijom rada predanom u svrhu obrane istog.

Ime i prezime studenta/studentice:

Mladen Filipović

JMBAG:

0010233503

OIB:

56443480946

e-mail za kontakt:

mladnfilipovic9@gmail.com

Naziv studija:

EFOS - Poslovna ekonomija

Naslov rada:

Analiza financijskih izvješća poduzeća Jutkatski Telekom d.o.o. u
poslovju od 2020. do 2023. godine

Mentor/mentorica rada:

Prof. dr. sc. Damir Štetić

U Osijeku,

2024.

godine

Potpis

Mladen Filipović

SADRŽAJ

1. Uvod.....	1
2. Metodologija.....	3
2.1. Cilj rada.....	3
2.2. Sadržaj i struktura rada.....	3
2.3. Istraživačke metode.....	3
3. Opis poduzeća Hrvatski Telekom d.d.....	4
4. Financijski izvještaji poslovanja.....	6
4.1. Bilanca poduzeća Hrvatski Telekom d.d.....	7
4.2. Račun dobiti i gubitka poduzeća Hrvatski Telekom d.d.	14
4.3. Izvještaj o novčanim tokovima.....	19
5. Financijski pokazatelji.....	23
5.1. Pokazatelji likvidnosti.....	23
5.2. Pokazatelji zaduženosti.....	24
5.3. Pokazatelji aktivnosti.....	25
5.4. Pokazatelji profitabilnosti.....	27
5.5. Pokazatelji ekonomičnosti.....	28
6. Zaključak.....	29

1. Uvod

Cilj svakog poduzeća je donošenje što boljih odluka s namjerom postizanja konstantnog razvoja poslovanja. Kako bi se osigurala kvaliteta odluka ključno je raspolagati što točnijim i informiranijim odlukama te informirati korisnike o istima. Velika većina poduzeća koristi se financijskim izvještajima kao temeljnim izvorima dobivanja ažurnih i vjerodostojnih podataka o poslovanju poduzeća te igraju veliku ulogu za poduzeće tako što im pomaže u vođenju poslova i daljnjem planiranju i organiziranju.

Uspješnost poslovanja ovisi o učinkovitoj financijskoj kontroli, ona služi za identifikaciju uspješnosti poslovanja i osnovnih problema u poslovanju kao što su nelikvidnost, spor obrtaj zaliha, nemogućnost naplate potraživanja... Također podrazumijeva analizu financijskih izvještaja i financijske pokazatelje. Temeljni su postupci analize financijskih izvještaja horizontalna analiza, vertikalna analiza i analiza pomoću financijskih omjera. Horizontalna analiza financijskih izvještaja prati promjene vrijednosti pozicija u financijskim izvještajima kroz više obračunskih razdoblja te se donosi zaključak o kretanju pojave. Vertikalnom analizom financijskih izvještaja pojedine se pozicije u izvještaju prikazuju kao postotni udjeli ukupne vrijednosti aktive odnosno pasive, a omogućuje uvid u strukturu financijskih izvještaja. Financijski omjeri prikazuju kretanje profitabilnosti poduzeća, pomažu pratiti aktivnosti u poslovanju i pružaju uvid u likvidnost, zaduženost i ekonomičnost poduzeća

Financijski izvještaji su najčešće korišteni alati koji se koriste za prikaz istinitih informacija financijske situacije u određenom vremenskom razdoblju. Pružaju uvid o uspjehu ili neuspjehu poslovanja poduzeća, kvaliteti menadžerskog rada, o potencijalnim budućim problemima koje mogu zahvatiti tvrtku ako ne dođe do potrebnih promjena, a kroz njihovo proučavanje može se doći do zaključka koje su to promjene.

Godišnje financijske izvještaje čine: izvještaj o financijskom položaju, tj. bilanca, račun dobiti i gubitka, izvještaj o novčanim tokovima, izvještaj o promjenama kapitala i bilješke uz financijske izvještaje. Bilanca je financijski položaj poduzeća koji pruža pregledan sustav imovine, obveza i kapitala na određeni dan. Račun dobiti i gubitka odnosi se na prikaz prihoda, rashoda i rezultata poslovanja u određenom periodu i ukazuje na uspješnost poslovanja. Izvještaj o novčanim tijekovima je sustavan prikaz primitaka i izdataka novčanih sredstava i njegovih ekvivalenata u gledanom razdoblju. Izvještaj o promjenama kapitala kao što samo ime

sugerira, prikaz je svih promjena stavki kapitala kao i same strukture kapitala poduzeća, a bilješke uz financijske izvještaje detaljnije razrađuju pojedine stavke navedenih izvještaja.

Prilikom analize financijskih izvještaja, analiziraju se prvo financije tvrtke, tok novca i ostvareni poslovni rezultati na temelju već donesenih odluka menadžmenta. Dobivene informacije prenose se korisnicima sa svrhom napredovanja poslovanja te služe kao podloga za donošenje odluka o budućnosti poslovanja. Kroz analizu rezultata očituju se snage i slabosti u poslovanju što daje menadžmentu priliku da izbjegne slabosti i da bolje iskoristi svoje snage.

2. Metodologija

2.1. Cilj rada

Predmet istraživanja ovog završnog rada je poslovanje poduzeća Hrvatski Telekom d.d. u razdoblju od 2020. do 2022. godine uz pomoć analize financijskih izvještaja. U istraživanju su analizirana godišnja konsolidirana financijska izvješća, korištene su tehnike analize financijskih izvješća, a to su: horizontalna analiza, vertikalna analiza i analiza financijskih omjera. Cilj istraživanja je tabličnim prikazivanjem statistika te računanjem i uspoređivanjem rezultata različitih razdoblja dobiti uvid u poslovanje poduzeća Hrvatski Telekom d.d. i u procesu utvrditi uspješnost istog.

2.2. Sadržaj i struktura rada

Ovaj završni rad podijeljen je na 6 dijelova. U uvodu rada objašnjena je sama tematika završnog rada, a u drugom dijelu opisuje se metodologija odnosno koji je cilj rada, što sadrži i kako je oblikovan te istraživačke metode koje su korištene. U sljedećem dijelu opisuje se samo poduzeće i na koji način ono djeluje. Zatim se navodi analiza poslovanja spomenute kompanije u datom razdoblju. Tome slijedi definiranje financijskih omjera i korištenje istih za analizu tvrtke uz interpretiranje dobivenih rezultata, a u zadnjem dijelu rada odnosno zaključku iznose se stavovi i mišljenja o tematici završnoga rada.

2.3. Istraživačke metode

U procesu pisanja rada upotrebljavane su različite metode kao što su deduktivna metoda, metoda analize, metoda sinteze, metoda apstrakcije, metoda klasifikacije, matematička metoda i metoda mjerenja. Metodom klasifikacije razdvojeni su financijski omjeri radi boljeg poznavanja, a metodama sinteze i analize raščlanjen je pojam financijskih izvješća radi lakšeg shvaćanja. Matematičkom metodom se kroz korištenje matematičkih formula dobivaju rezultati, dok se metodom mjerenja uspoređuju dvije veličine iste vrste kako bi se utvrdio njihov omjer. Na kraju rada koriste se deduktivna i apstrakcijska metoda za izvođenje zaključka i pokušaj predviđanja budućih događaja.

3. Opis poduzeća Hrvatski Telekom d.d.

Hrvatski Telekom d.d. (skraćeno HT d.d.) sa sjedištem u Zagrebu je dioničko društvo osnovano 28. prosinca. 1998 u Republici Hrvatskoj. Hrvatski Telekom d.d. je u pretežnom vlasništvu Deutsche Telekom Europe B.V. s udjelom od 53,5%. Hrvatski Telekom d.d. i njegova ovisna društva dio su HT grupe (T-HT). Osim Hrvatskog Telekom d.d., članovi navedene grupe su Iskon Internet d.d., Combis d.o.o. i HT Servisi d.o.o.

Iskon je suvremena telekomunikacijska tvrtka koja osim interneta, pruža usluge telefonije i digitalne televizije te gledanja TV sadržaja preko mobilnih uređaja. Tvrtka posluje kao samostalno društvo, a od 2006. godine je članica HT Grupe u potpunom vlasništvu Hrvatskog Telekom d.d. Iskon pruža usluge na području Zagreba, Splita, Dubrovnika, Rijeke, Pule, Osijeka, Velike Gorice, Samobora, Opatije i Solina, dok povezanost s HT Grupom osigurava dostupnost na području cijele Hrvatske.

HT Servisi d.o.o. je tvrtka kćer Hrvatskog Telekom d.d. koja je osnovana 2023. godine koja se bavi planiranjem i gradnjom mobilne i fiksne mreže, terenskim odražavanjem aktivne i pasivne pristupne mreže, nadzorom telekomunikacijskih mreža i održavanjem elektroničke telekomunikacijske infrastrukture.

Combis d.o.o. je regionalni sistem integrator u stopostotnom vlasništvu Hrvatskog Telekom d.d., a član je HT grupe od 2010. godine. Kompanija je usmjerena razvoju komunikacijskih, sigurnosnih i sistemskih rješenja kao i pružanje usluga razvoja i integracije ICT rješenja, a prema određenju „ključ u ruke“, rađeno po specifičnom zahtjevu korisnika kroz integraciju napredne tehnologije pruža cjelovita poslovna rješenja. Ima osam servisnih lokacija u Hrvatskoj i tri u Bosni i Hercegovini i u Srbiji. Combis se danas nalazi među vodećim ICT tvrtkama regije u sektoru pružanja usluga i vodeći je pružatelj IT usluga u Republici Hrvatskoj.

„Pri osnivanju tvrtke, sukladno odredbama Zakona o razdvajanju Hrvatske pošte i telekomunikacija na Hrvatsku poštu i Hrvatske telekomunikacije nastaju dva nova dionička društva: Hrvatske telekomunikacije d.d. (kasnije preimenovano u Hrvatski Telekom d.d.) i Hrvatska pošta d.d. koja su započela poslovati 1. siječnja 1999. godine. Tokom 2002. godine HT-mobilne komunikacije d.o.o., kasnije preimenovano u T-Mobile Hrvatska d.o.o., su osnovane kao zasebno trgovačko društvo i ovisno društvo u potpunom vlasništvu Hrvatskih

telekomunikacija d.d. namijenjeno pružanju usluga pokretnih telefonskih mreža. HT Grupa je 2004. godine uvela novi korporativni identitet. Promjenu identiteta na korporativnoj razini pratilo je formiranje novih robnih marki dvaju odvojenih segmenata Grupe, T-Com i T-Mobile. Pripajanjem društva T-Mobile Hrvatska d.o.o. društvu Hrvatski Telekom d.d., poslovanje T-Coma i T-Mobilea objedinjeno je 2010. godine u jedinstvenoj organizaciji.“ (Kalčić, 2015.)

U telekomunikacijske usluge ubrojene su usluge Interneta, IPTV, međunarodna komunikacija i usluge fiksne telefonije. Mobilne mreže pokrivaju 98% Republike Hrvatske. Osim navedenih nude i usluge projektiranja i izgradnje elektroničkih komunikacijskih mreža na području Hrvatske te opskrbu električnom energijom.

Misija HT Grupe je „komunikacija, informacija i zabava - uvijek i svuda“, a vizija poduzeća je biti poduzeće koje digitalnu ekonomiju i online društvo u Republici Hrvatskoj i regiji. Strategija poduzeća temelji se na kvaliteti usluga koje pružaju, visokom zadovoljstvu korisnika i velikom budućem razvoju. S niskom razinom zaduženosti i visoko razvijenom tehnologijom, razvojem usluga i stručnim osobljem vodeće je poduzeće na ovom području. Točno su vrsta i kvaliteta usluge glavni razlozi zašto usluge Hrvatskog Telekom d.d. odabire većina korisnika u Republici Hrvatskoj.

4. Financijski izvještaji poslovanja

Uz pomoć financijskih izvještaja prati se vođenje poslova tvrtke i njezina uspješnost. Iz toga razloga računovodstvo je izrazito bitan dio svakog poduzeća. Financijski izvještaji čine završnu fazu u računovodstvenoj obradi podataka sa svrhom informiranja korisnika o financijskoj situaciji i uspjehu poduzeća. Pokrivaju cjeloviti paket različitih izvješća čiji sadržaj se propisuje, a i izvješća čiji sadržaj nije detaljno propisan. Pouzdani su izvor cjelovitog, istinitog i vjerodostojnog prikaza promjena imovine, obveza i kapitala nekog društva te poslovnih rezultata i novčanih tokova sa zadaćom da predstavljaju računovodstvene informacije u sadržaju i obliku razumljivom osobama kojima su namijenjeni.

Korisnici financijskih izvještaja podijeljeni su na interne i eksterne korisnike. Unutarnji korisnici podrazumijevaju menadžment, uprava i zaposlenici, dok u vanjske korisnike spadaju vlasnici, vlada, burza, jamci, ulagači, revizori, kreditori i javnost... Iako svaki financijski izvještaj zasebno daje uvid u pojedini segment poslovanja poduzeća, ti su izvještaji itekako međusobno povezani i tek kad su zajedno sagledani dobiva se potpuna slika poduzeća. Neki financijski izvještaji određeni su statičnošću, a drugi dinamičnošću, npr. Bilanca je financijski izvještaj koji je određen statičkim karakterom jer sagledava i prikazuje informacije o poslovanju na određeni dan, dok je na drugu ruku račun dobiti i gubitka određen dinamičnim karakterom zato što pruža prikaz rezultata poslovanja u određenom vremenskom periodu.

Financijski izvještaji sadrže specifična kvalitativna obilježja kako bi zadovoljili razne vrste korisnika, a to su: razumljivost, važnost, pouzdanost, usporedivost i značajnost. Razumljivost je obilježje što se odnosi na korisnike informacija, informacije moraju biti lako razumljive korisniku, ako ima određeno znanje i ekonomskim i poslovnim aktivnostima kao i o računovodstvu. Važnost je obilježje koje korisniku pomaže u olakšavanju procjene prošlih, sadašnjih i budućih događaja. Informacija mora biti pouzdana i ne smije imati nikakve značajne greške, nego mora vjerodostojno prikazivati informacije kakve korisnik očekuje. Ukoliko financijski izvještaji sadrže isti oblik, informacije mogu biti usporedive što je iznimno korisno jer se poduzeće može ravnati po prošlim financijskim izvješćima i po izvješćima drugih poduzeća, također informacija se može smatrati značajnom ako bi njezin manjak ili netočno iskazivanje moglo imati utjecaj na proces donošenja odluka.

4.1. Bilanca poduzeća Hrvatski Telekom d.d.

Tablica 1. prikazuje bilancu poduzeća Hrvatski Telekom d.d. od 2020. do 2023. godine.

Tablica 1 : Bilanca poduzeća Hrvatski Telekom d.d. u razdoblju od 2020. do 2023. godine u milijunima eura

	2020.	2021.	2022.	2023.
Nematerijalna imovina	289,24	251,93	257,10	385,78
Materijalna imovina	865,34	836,65	839,18	842,86
Dugotrajna financijska imovina	51,39	51,53	1,33	0,6
Potraživanja	43,96	38,91	34,93	39,10
Predujmovi i obračunati prihodi	0	0	24,70	28,15
Imovina s pravom korištenja	91,77	85,52	73,70	72,35
Ugovorna imovina	8,23	6,90	7,17	8,33
Troškovi ugovora s kupcima	15,40	18,19	22,18	22,89
Odgođena porezna imovina	17,79	18,60	17,93	22,92
DUGOTRAJNA IMOVINA	1,383.13	1,308.37	1,278.22	1,429.90
Zalihe	20,05	2,23	34,93	33,83
Imovina raspoloživa za prodaju	0,26	0	31,56	31,56
Potraživanja	209,03	198,67	200	247,24
Kratkotrajna financijska imovina	0,13	31,74	13,55	10,00
Ugovorna imovina	28,15	31,08	29,08	32,97
Troškovi ugovora s kupcima	10,22	9,69	10,09	12,65
Novac u banci i blagajni	398,80	381,27	373,70	233,08
Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunati prihodi	14,34	12,35	20,85	10,85
KRATKOTRAJNA IMOVINA	681,14	690,17	713,55	631.59
UKUPNA AKTIVA	2,064,28	1,998.54	1,991.90	2,061.50

	2020.	2021.	2022.	2023.
Temeljni kapital	1,360.56	1,360.56	1,360.56	1,360,56
Rezerve iz dobiti	80,21	76,36	69,06	69,06
Revalorizacijske rezerve	0,26	0	0	0
Trezorske dionice	-11,95	-8,10	-0,80	-22,17
Zadržana dobit	165,47	146,61	119,52	99,30
Dobit poslovne godine	78,09	81,67	86,98	132,03
Nekontrolirajući udjeli	41,57	32,67	32,54	32,94
KAPITAL I REZERVE	1,714.08	1,689.64	1,668.11	1,691,49
Rezerviranja	10,89	16,87	19,12	13,76
Dugoročne obveze	27,89	17,40	16,47	9,46
Obveze po najmu	64,28	59,23	50,20	50,93
Ugovorna obveza	0	0	0	0
Odgođena porezna obveza	6,37	4,51	4,38	4,14
DUGOROČNE OBVEZE	109,56	98	90,30	81,37
Kratkoročne obveze	207,44	173,17	198,27	225,84
Ugovorna obveza	9,83	12,08	10,36	12,08
Obveze po najmu	19,52	21,11	20,19	16,04
Obračunati troškovi i odgođeni prihod	0,53	1,20	1,20	7,65
Rezerviranja za otpremnine	3,45	3,19	3,45	2,90
KRATKOROČNE OBVEZE	240,64	210,89	233,60	288,64
UKUPNE OBVEZE	350,20	308,90	323,77	370
UKUPNA PASIVA	2,064.28	1,998.54	1,991.90	2,061.50

Izvor: obrada autora prema podacima iz konsolidiranih financijskih izvještaja iz godišnjih izvješća 2021., 2022. i 2023. godine, Hrvatski Telekom

Ukupna imovina Hrvatskog Telekoma d.d. u 2020. godini iznosila je više od 2 milijarde eura, od čega je 1,3 milijarde eura dugotrajna imovina, a 681 milijun eura kratkotrajna imovina. Najveća svota u dugotrajnoj imovini je materijalna imovina s 865 milijuna eura što čini 41,90% ukupne imovine, a najveća svota u kratkotrajnoj imovini je novac u banci i blagajni s 398 milijuna eura što sačinjava 19,29% ukupne aktive. Dugotrajna imovina uočljivo je veća od

kratkotrajne imovine te zauzima 2/3 ukupne imovine, dok kratkotrajna imovina zauzima 1/3 ukupne imovine.

Kapital i rezerve iznose 1,7 milijardi eura što čini 83,04% ukupne pasive, a ukupne obveze s 350 milijuna eura čine 16,96% ukupne pasive od čega dugoročne obveze iznose 109 milijuna eura što čini 5,28% ukupne pasive, a kratkoročne obveze iznose duplo više s 240 milijuna eura odnosno 11,62% ukupne pasive. Poduzeće je većim dijelom financirano vlastitim izvorom sredstava što se može zaključiti iz drastične razlike iznosa kapitala i obveza.

Ukupna imovina Hrvatskog Telekoma d.d. u 2021. godini iznosila je skoro 2 milijarde eura, od čega je 1,3 milijardi eura dugotrajna imovina, a 690 milijuna eura kratkotrajna imovina. Najveća svota u dugotrajnoj imovini je materijalna imovina sa 836 milijuna što čini 41,86% ukupne aktive, a najveća svota u kratkotrajnoj imovini je novac u banci i blagajni sa 381 milijunom eura što čini 19,08% ukupne aktive. Dugotrajna imovina puno je veća od kratkotrajne imovine i čini 65,47% ukupne imovine, a kratkotrajna imovina čini 34,53% ukupne imovine.

Kapital i rezerve iznose 1,69 milijardi eura što sačinjava 84,54% ukupne pasive, a ukupne obveze iznose 309 milijuna eura što je samo 15,46% ukupne pasive od čega dugoročne obveze iznose samo 98 milijuna eura što čini 4,9% posto ukupne pasive, a kratkoročne obveze iznose nešto više sa 210 milijuna eura što čini 10,55% ukupne imovine. Kako kapital iznosi daleko više od sveukupnih obveza može se doći do zaključka da je poduzeće većinski financirano vlastitim izvorom sredstava.

Ukupna imovina Hrvatskog Telekoma d.d. u 2022. godini, malo manja od prošle godine iznosila je skoro 2 milijarde eura, od čega je 1,2 milijardi eura dugotrajna imovina, a 713 milijuna eura kratkotrajna imovina. Najveća svota u dugotrajnoj imovini je materijalna imovina sa 839 milijuna što čini 42,13% ukupne aktive (malo više nego prethodne godine), a najveća svota u kratkotrajnoj imovini je novac u banci i blagajni sa 373 milijuna eura što čini 18,76% ukupne aktive što iznosi manje nego prošle godine. Dugotrajna imovina i dalje je puno veća od kratkotrajne imovine i čini 64,18% ukupne imovine, a kratkotrajna imovina čini 35,82% ukupne imovine.

Kapital i rezerve iznose 1,67 milijardi eura što sačinjava 83,73% ukupne pasive, a ukupne obveze iznose 323 milijuna eura što je samo 16,27% ukupne pasive od čega dugoročne obveze iznose još manje nego prošle godine sa 90 milijuna eura što čini 4,54% posto ukupne pasive, a kratkoročne obveze iznose nešto više sa 233 milijuna eura što čini 11,73% ukupne imovine.

Kako kapital iznosi daleko više od sveukupnih obveza može se doći do zaključka da je poduzeće kao i 2021. godine većim dijelom financirano vlastitim sredstvima.

Ukupna imovina Hrvatskog Telekoma d.d. u 2023. godini iznosi više od 2 milijarde odnosno više nego u prethodne dvije godine, od čega je 1,4 milijarde eura dugotrajna imovina, a kratkotrajna imovina čini 631 milijun eura. Najveća svota u dugotrajnoj imovini kao i u svim ostalim godinama je materijalna imovina s 842 milijuna što čini 40,85% ukupne aktive, dok su u kratkotrajnoj imovini najveća svota, za razliku od ostalih godina, potraživanja s 247 milijuna što čini 11,99% ukupne aktive.

Kapital i rezerve iznose 1,69 milijarde eura što čini 82,05% ukupne imovine, a ukupne obveze iznose 370 milijuna eura odnosno 17,95% ukupne pasive, od čega dugoročne obveze iznose najmanje od svih promatranih razdoblja s 81 milijunom eura što čini 3,95% ukupne pasive, dok kratkoročne obveze iznose više nego u svim promatranim razdobljima s 288 milijuna eura što čini 14% ukupne pasive. Kao i u svim godinama vidljivo je kako je poduzeće financirano vlastitim sredstvima iz razlike između kapitala i ukupnih obveza.

Tablica 2 prikazuje stope promjene bilance Hrvatskog Telekoma od 2020. do 2023.

Tablica 2 : Stope promjene bilance poduzeća Hrvatski Telekom d.d. u razdoblju od 2020. do 2023. godine u postocima

	2020./2021.	2021./2022.	2022./2023.
Nematerijalna imovina	-12,9	2,0	50,0
Materijalna imovina	-3,3	0,3	0,4
Dugotrajna financijska imovina	0,3	-97,5	-54,9
Potraživanja	-11,4	-10,2	12,0
Predujmovi i obračunati prihodi	-	-	14,0
Imovina s pravom korištenja	-6,8	-13,8	-1,8
Ugovorna imovina	16,6	4,2	16,2
Troškovi ugovora s kupcima	18,5	21,7	3,2
Odgodena porezna imovina	5,0	-3,9	27,8
DUGOTRAJNA IMOVINA	5,4	2,3	11,87
Zalihe	25,7	38,4	-3,1
Imovina raspoloživa za prodaju	-100,0	-	0
Potraživanja	-5,0	0,7	23,6
Kratkotrajna financijska imovina	-	-57,5	-26,2
Ugovorna imovina	10,6	-6,4	13,4
Troškovi ugovora s kupcima	-5,7	4,1	25,4
Novac u banci i blagajni	-4,4	-2,0	-0,4
Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunati prihodi	-13,8	68,1	-0,5
KRATKOTRAJNA IMOVINA	1,3	3,4	-11,5
UKUPNA AKTIVA	-3,2	-0,3	3,5

	2020./2021.	2021./2022.	2022./2023.
Temeljni kapital	0,0	0,0	0,0
Rezerve iz dobiti	-3,8	-9,6	0
Revalorizacijske rezerve	-106,7	54,9	20,0
Trezorske dionice	28,9	90,1	2771,2
Zadržana dobit	-11,6	-18,4	-17,0
Dobit poslovne godine	4,5	6,6	51,8
Nekontrolirajući udjeli	-21,5	-0,2	1,3
KAPITAL I REZERVE	-1,4	-1,3	1,4
Rezerviranja	54,8	13,4	-28,0
Dugoročne obveze	-37,8	-5,0	-42,6
Obveze po najmu	-7,9	-15,1	1,4
Ugovorna obveza	33,3	-100,0	0
Odgođena porezna obveza	-30,2	-1,6	5,5
DUGOROČNE OBVEZE	-10,6	-7,8	-9,9
Kratkoročne obveze	-16,5	14,5	13,9
Ugovorna obveza	23,5	-14,3	16,6
Obveze po najmu	8,7	-4,7	-20,5
Obračunati troškovi i odgođeni prihod	123,2	2,2	637,5
Rezerviranja za otpremnine	-5,9	8,5	-16,0
KRATKOROČNE OBVEZE	-12,4	10,7	23,6
UKUPNE OBVEZE	-11,8	4,8	14,3
UKUPNA PASIVA	-3,2	-0,3	3,5

Izvor: obrada autora prema podacima iz konsolidiranih financijskih izvještaja iz godišnjih izvješća 2021., 2022. i 2023. godine, Hrvatski Telekom

Tablicom 3. prikazuje se struktura bilance poduzeća odnosno postotni udjeli bilančnih pozicija poduzeća Hrvatski Telekom d.d. u razdoblju od 2020. do 2023. godine.

Tablica 3 : Struktura bilance poduzeća Hrvatski Telekom d.d. u razdoblju od 2020. do 2023. godine u postocima

	2020.	2021.	2022.	2023.
Nematerijalna imovina	14	12,6	12,9	18,71
Materijalna imovina	41,90	41,86	42,12	40,89
Dugotrajna financijska imovina	2,47	2,58	0,07	0,03
Potraživanja	2,13	1,95	1,75	1,90
Predujmovi i obračunati prihodi	0	0	1,24	1,37
Imovina s pravom korištenja	4,40	4,28	3,7	3,51
Ugovorna imovina	0,39	0,34	0,36	0,44
Troškovi ugovora s kupcima	0,73	0,91	1,11	1,11
Odgodena porezna imovina	0,83	0,93	0,9	1,11
DUGOTRAJNA IMOVINA	67	65,47	64,17	69,36
Zalihe	0,97	1,26	1,75	1,64
Imovina raspoloživa za prodaju	0,01	0	1,59	1,53
Potraživanja	10,12	9,9	10,04	12,00
Kratkotrajna financijska imovina	0	1,6	0,68	0,51
Ugovorna imovina	1,36	1,6	1,46	1,60
Troškovi ugovora s kupcima	0,48	0,48	0,51	0,62
Novac u banci i blagajni	19,29	19,08	18,77	11,31
Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunati prihodi	0,67	0,62	1,04	0,52
KRATKOTRAJNA IMOVINA	33	34,53	35,82	30,64
UKUPNA AKTIVA	100,00	100,00	100,00	100,00

	2020.	2021.	2022.	2023.
Temeljni kapital	65,90	68,07	68,3	66,00
Rezerve iz dobiti	3,87	3,82	3,47	3,35
Revalorizacijske rezerve	0	0	0	0
Trezorske dionice	0,58	-0,4	-0,04	-1,07
Zadržana dobit	8	7,33	6	4,80
Dobit poslovne godine	3,78	4,09	4,37	6,40

Nekontrolirajući udjeli	1,98	1,63	1,63	1,60
KAPITAL I REZERVE	83,04	84,54	83,74	82,05
Rezerviranja	0,48	0,84	0,96	0,72
Dugoročne obveze	1,30	0,87	0,83	0,56
Obveze po najmu	0,92	2,96	2,52	2,47
Ugovorna obveza	0	0	0	0
Odgodena porezna obveza	0,14	0,22	0,22	0,21
DUGOROČNE OBVEZE	5,28	4,9	4,53	3,95
Kratkoročne obveze	10,02	8,66	9,95	10,95
Ugovorna obveza	0,43	0,6	0,52	0,57
Obveze po najmu	0,86	1,06	1,01	1,21
Obračunati troškovi i odgođeni prihod	0,03	0,06	0,06	0,37
Rezerviranja za otpremnine	0,14	0,18	0,18	0,15
KRATKOROČNE OBVEZE	11,62	10,55	11,73	13,00
UKUPNE OBVEZE	16,96	15,46	16,26	17,95
UKUPNA PASIVA	100,00	100,00	100,00	100,00

Izvor: obrada autora prema podacima iz konsolidiranih financijskih izvještaja iz godišnjih izvješća 2021., 2022.i 2023. godine, Hrvatski Telekom

4.2. Račun dobiti i gubitka poduzeća Hrvatski Telekom d.d.

Tablica 4. prikazuje račun dobiti i gubitka poduzeća Hrvatski Telekom d.d. u razdoblju od 2020. do 2023. godine.

Tablica 4 : Račun dobiti i gubitka poduzeća Hrvatski Telekom d.d. u razdoblju od 2020. do 2023. godine u milijunima eura

	2020.	2021.	2022.	2023.
Prihodi od pokretnih telekomunikacija	441,57	478,35	508,37	557,03
Prihodi od nepokretnih telekomunikacija	426,82	410,89	398,67	404,68

Sistemska rješenja	121,91	92,56	77,15	77,64
Prihod	990,43	981,80	984,06	1,039.35
Ostali prihodi iz redovnog poslovanja	12,48	12,48	14,21	8,64
POSLOVNI PRIHODI	1,002.92	994,29	998,27	1,047.97
Troškovi redovnog poslovanja	598,94	577,02	588,05	590,20
Materijalni troškovi	315,40	296,55	309,43	331,87
Troškovi osoblja	160,42	153,25	151	162,31
Ostali troškovi	124,97	128,55	128,42	117,78
Prihodi na temelju upotrebe vlastitih proizvoda, robe i usluga	-12,35	-10,49	-9,30	-8,88
Neto gubitci od umanjenja vrijednosti potraživanja od kupaca i ugovorne imovine	10,62	9,03	8,50	8,04
Amortizacija	296,81	309,30	284,59	270,23
EBIT	107,17	107,97	125,63	130,44
Financijski prihod	6,24	4,25	3,85	8,59
Prihod/trošak od ulaganja u zajednički pothvat	-0,13	0	0	0
Financijski rashod	18,46	13,41	12,08	9.53
Dobit iz redovnog poslovanja prije poreza	94,83	98,81	117,53	160,45
Porez	18,60	17,13	29,75	26.83
Neto dobit	76,23	81,54	87,65	133,61
Nekontrolirajući udjeli	-1,94	0,13	0,66	1,58
Neto dobit nakon nekontrolirajućih udjela	78,09	81,67	86,99	132,03
Prilagođena EBITDA AL	363,61	382,87	377,82	380,98
Jednokratne stavke	13,14	14,87	13,67	14,11
EBITDA AL	371,44	368	364,14	366,87
UDIO U DOBITI OD ZAJEDNIČKIH POTHVATA	0	0,02	0,02	0
POSLOVNI RASHODI	895,75	886,32	872,51	886.58
FINANCIJSKI RASHODI	18,43	13,40	12,10	9,53

UKUPNI PRIHODI	1,009.16	998,54	1,002.12	1,056.56
UKUPNI RASHODI	914,34	899,73	884,73	896,11

Izvor: obrada autora prema podacima iz konsolidiranih financijskih izvještaja iz godišnjih izvješća 2021., 2022. i 2023. godine, Hrvatski Telekom

Unatoč tome što su u prva tri razdoblja ukupni prihodi najveći bili u 2020. godini s 1009 milijuna eura, također su najveći u toj godini bili ukupni rashodi koji su iznosili 914 milijuna eura što tu godini čini najmanje uspješnom od navedenih. Najveći ukupni prihodi ipak su ostvareni u 2023. godini s 1056 milijuna s nešto većim rashodima nego prošle godine ali ipak je u najboljem omjeru prihoda i rashoda iz svih godina.

Iz računa dobiti u gubitka vidljivo je kako poduzeće u 2022. uspješno posluje sa većim ostvarenim prihodima (+0,4%) i smanjenjem poslovnih i financijskih rashoda što rezultira nižim ukupnim rashodima poslovanja (-1,7%) u odnosu na prethodnu godinu.

Kao i u 2021. i 2022. godini, prihodi od pokretnih telekomunikacija u 2023. godini glavni su izvor prihoda Hrvatskog Telekoma s 557 milijuna eura što obilježava porast od 48 milijuna eura koji zajedno s povećanjem prihoda od nepokretnih telekomunikacija i sistemskih rješenja vodi poduzeće prema rastu prihoda s obzirom na 2022. godinu.

Kao i prošle godine u kojoj su najveći trošak predstavljali materijalni troškovi, povećanjem navedenih troškova i povećanjem troškova osoblja, materijalni troškovi postali su najveći trošak u poslovnom procesu čime su troškovi redovnog poslovanja postali veći u odnosu na sve prijašnje godine.

Tablica 5. prikazuje postotne promjene računa dobiti i gubitka Hrvatskog Telekoma d.d. od 2020. do 2023. godine.

Tablica 5 : Stopa promjene računa dobiti i gubitka poduzeća Hrvatski Telekom d.d. u razdoblju od 2020. do 2023. godine u postotcima

	2020./2021.	2021./2022.	2022./2023.
Prihodi od pokretnih telekomunikacija	8,3	6,3	9,6
Prihodi od nepokretnih telekomunikacija	-3,8	-3,0	1,5

Sistemska rješenja	-24,1	-16,7	0,6
Prihod	-0,9	0,2	5,6
Ostali prihodi iz redovnog poslovanja	-0,7	13,8	39,2
POSLOVNI PRIHODI	-0,9	0,4	5,0
Troškovi redovnog poslovanja	-3,7	1,9	0,4
Materijalni troškovi	-5,9	4,3	0,4
Troškovi osoblja	-4,5	-1,5	7,2
Ostali troškovi	2,6	-0,1	-7,5
Prihodi na temelju upotrebe vlastitih proizvoda, robe i usluga	15,0	11,9	4,5
Neto gubitci od umanjenja vrijednosti potraživanja od kupaca i ugovorne imovine	17,64	-6,1	5,4
Amortizacija	4,2	-8,0	-5,0
EBIT	0,8	16,4	3,8
Financijski prihod	-32,6	-8,5	223,1
Prihod/trošak od ulaganja u zajednički pothvat	114,4	11,5	-
Financijski rashod	-27,3	-9,7	-21,1
Dobit iz redovnog poslovanja prije poreza	4,2	18,9	36,5
Porez	-7,7	73,6	-9,8
Neto dobit	7,1	7,4	52,4
Nekontrolirajući udjeli	96,7	-1069,1	240,0
Neto dobit nakon nekontrolirajućih udjela	4,5	6,6	51,8
Prilagođena EBITDA AL	3,6	-1,3	0,8
Jednokratne stavke	13,5	-7,9	3,2
EBITDA AL	-0,93	-1,0	-0,7
UDIO U DOBITI OD ZAJEDNIČKIH POTHVATA	-	11,5	-

POSLOVNI RASHODI	1,1	-1,6	-1,8
FINANCIJSKI RASHODI	-37,48	-9,7	-21,2
UKUPNI PRIHODI	-1,0	0,4	5,4
UKUPNI RASHODI	1,62	-1,7	1,2

Izvor: obrada autora prema podacima iz konsolidiranih financijskih izvještaja iz godišnjih izvješća 2021., 2022. i 2023. godine, Hrvatski Telekom

Tablica 6. pokazuje rezultate vertikalne analize računa dobiti i gubitka koja prikazuje postotne udjele prihoda i rashoda Hrvatskog Telekoma d.d. u razdoblju od 2020. do 2023. godine.

Tablica 6 : Struktura računa dobiti i gubitka poduzeća Hrvatski Telekom d.d. u razdoblju od 2020. do 2023. u postotcima

	2020.	2021.	2022.	2023.
Prihodi od pokretnih telekomunikacija	43,75	47,90	50,72	52,72
Prihodi od nepokretnih telekomunikacija	42,29	41,14	39,78	38,30
Sistemska rješenja	12,08	9,27	7,70	7,45
Prihod	98,14	98,32	98,20	98,37
Ostali prihodi iz redovnog poslovanja	1,23	1,25	1,41	0,94
POSLOVNI PRIHODI	99,38	99,57	99,62	99,19
Troškovi redovnog poslovanja	59,34	64,13	66,47	65,86
Materijalni troškovi	31,25	32,96	33,47	37,03
Troškovi osoblja	15,90	17,03	17,07	18,11
Ostali troškovi	12,38	14,29	14,51	13,14
Prihodi na temelju upotrebe vlastitih proizvoda, robe i usluga	-1,22	-1,17	-1,05	-1,01
Neto gubitci od umanjenja vrijednosti potraživanja od kupaca i ugovorne imovine	1,05	1,00	0,96	0,91
Amortizacija	29,41	34,38	32,17	30,15
EBIT	11,72	11,75	11,85	12,34

Financijski prihod	0,71	0,47	0,39	0,94
Prihod/trošak od ulaganja u zajednički pothvat	0	0	0	0
Financijski rashod	1,82	1,34	1,20	1,12
Dobit iz redovnog poslovanja prije poreza	9,40	9,90	11,73	15,19
Porez	1,84	1,71	2,97	2,54
Neto dobit	75,54	8,17	8,75	12,64
Nekontrolirajući udjeli	-0,19	0,01	0,07	0,16
Neto dobit nakon nekontrolirajućih udjela	7,74	8,18	8,68	12,50
Prilagođena EBITDA AL	36,03	38,34	37,70	36,06
Jednokratne stavke	1,52	1,63	1,57	1,59
EBITDA AL	36,81	36,85	36,34	34,72
UDIO U DOBITI OD ZAJEDNIČKIH POTHVATA	0	0	0	0
POSLOVNI RASHODI	97,97	98,50	98,63	98,94
FINANCIJSKI RASHODI	2,03	1,50	1,37	1,06
UKUPNI PRIHODI	100,00	100,00	100,00	100,00
UKUPNI RASHODI	100,00	100,00	100,00	100,00

Izvor: obrada autora prema podacima iz konsolidiranih financijskih izvještaja iz godišnjih izvješća 2021., 2022. i 2023. godine, Hrvatski Telekom

4.3. Izvještaj o novčanim tokovima

Tablica 7 prikazuje priljeve i odljeve novca i novčanih ekvivalenata Hrvatskog Telekoma od 2020. do 2023. godine kao i postotne promjene u navedenom razdoblju.

Tablica 7 : . Izvještaj o novčanim tokovima poduzeća Hrvatski Telekom d.d. u razdoblju od 2020. do 2023. godine u milijunima eura

	2020.	2021.	2022.	2023.	% promjene 2021./2020.	% promjene 2022./2021	% promjene 2023./2022.
Dobit prije poreza	94,82	98,80	117,53	160,49	4,2	18,9	36,5
Amortizacija	296,81	309,30	284,60	270,23	4,2	-8,0	-5,0
Povećanje/Smanjenje kratkoročnih obveza	20,98	-20,98	9,03	30,03	0,1	142,8	32,6
Povećanje/Smanjenje kratkotrajnih potraživanja	2,26	16,20	-37,18	-48,92	627,5	-329,1	-31,6
Povećanje/Smanjenje zaliha	-1,33	-5,31	-9,69	1,02	-298,1	-81,5	27,4
Ostalo povećanje/smanjenje novčanog tijeka	-35,59	-18,06	-18,99	-52,34	49,3	-5,6	-113,6
Neto novčani tijek od poslovnih aktivnosti	335,99	380,08	345,15	360,51	13,1	-9,2	4,4
Novčani primitci od prodaje dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine	9,56	2,26	16,73	1,18	-76,0	632,1	931,7
Novčani primitci od prodaje vlasničkih i dužničkih financijskih institucija	0,13	1,86	0,13	10,82	835,7	-93,2	-111,2
Novčani primitci od kamata	0,93	0,66	1,33	6,51	-24,1	87,0	361,0
Ostali novčani primitci od investicijskih aktivnosti	127,22	0	26,69	3,40	-100,0	-	-
Ukupni novčani primitci od investicijskih aktivnosti	137,85	4,78	44,89	21,98	-96,5	839,0	869,4
Novčani izdaci za kupnju dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine	-236,52	-204,91	-194,82	-303,56	13,4	4,9	-36,6

Ostali novčani izdaci od investicijskih aktivnosti	0	-5,31	-8,63	-29,67	-	-60,5	-
Ukupni novčani izdaci od investicijskih aktivnosti	-236,52	-210,26	-203,58	-333,23	11,1	3,2	-28,8
Neto novčani tijek od investicijskih aktivnosti	-98,67	-205,44	-158,70	-311,25	-108,3	22,8	-96,1
Ukupni novčani primitci od financijskih aktivnosti	-	-	-	-	-	-	-
Novčani izdaci za otplatu glavnice kredita i obveznica	-8,50	-2,39	0	0	71,1	100,0	40,6
Novčani izdaci za isplatu dividendi	-85,79	-85,72	-84,46	-87	0,2	1,4	700,0
Novčani izdaci za otplatu najma	-49,27	-46,48	-42,10	-45,57	5,5	9,4	70,9
Ostali novčani izdaci od financijskih aktivnosti	-60,69	-56,57	-67,60	-57,03	6,7	-19,3	-288,0
Ukupni novčani izdatci od financijskih aktivnosti	-204,25	-191,23	-194,16	-189,60	6,4	-1,5	-23,4
Neto novčani tijek od financijskih aktivnosti	-204,25	-191,23	-194,16	-189,60	6,4	-1,5	-23,4
Učinak promjene tečaja stranih valuta na novac i novčane ekvivalente	-1,19	-0,80	0,13	-	28,4	108,9	383,4
Novac i novčani ekvivalenti na početku razdoblja	366,80	398,80	373,42	233,08	8,7	-4,4	-50,6
Neto odljev (priljev) novca i novčanih ekvivalenata	32	-17,53	-7,70	-140,34	-154,7	56,2	36,3
Novac i novčani ekvivalenti na kraju razdoblja	398,80	381,27	373,70	233,08	-4,4	-2,0	-45,4

Izvor: obrada autora prema podacima iz konsolidiranih financijskih izvještaja iz godišnjih izvješća 2021., 2022. i 2023. godine, Hrvatski Telekom

Primarni izvor financiranja u početku gledanog razdoblja činio je neto novčani tijek od poslovnih aktivnosti s 336 milijuna eura, a zatim ukupni novčani primitci od investicijskih aktivnosti koji su bili za 96,5% veći u odnosu na sljedeću godinu, ali su ukupni izdatci od investicijskih aktivnosti bili veći nego u sljedećim godinama

Glavni izvor financiranja poduzeća u 2022. i dalje čini neto novčani tijek od poslovnih aktivnosti koji se smanjio u 2022. godini u odnosu na 2021. za 9,2%, a povećao u odnosu na 2020. godinu za 13,1%. Dobit prije oporezivanja povećala se za 18 milijuna eura, a najveće smanjenje čine kratkotrajna potraživanja koja su se smanjila za 53 milijuna eura (-329,1%).

Iako su se novčani izdatci od investicijskih aktivnosti povećali za 3,2%, novčani primitci povećali su se za čak 839%. Osim porasta prodaje dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine za 14 milijuna najviše su doprinijeli ostali novčani primitci od investicijskih aktivnosti sa 26 milijuna eura, a prethodne godine ih uopće nije ni bilo. Iako je neto novčani tijek investicijskih aktivnosti i dalje u minusu, došlo je do uočljivog porasta sa 22,8%, a najveći novčani izdatak čini kupnja dugotrajnih i nematerijalnih imovina.

Najveći problem stvaraju financijske aktivnosti čiji je neto novčani tijek jednak ukupnim novčanim izdancima pošto su primitci od financijskih aktivnosti nepostojeće. Iako su novčani izdatci za otplatu glavnice kredita i obveznica nestali u 2022. godini, a novčani izdatci za otplatu dividendi i otplatu najma su se smanjili, ostali novčani izdatci su se povećali u odnosu na prethodnu godinu za 19,3% te je sveukupni novčani tijek od financijskih aktivnosti manji od prošle godine.

Iako se u 2023. godini malo je povećao neto novčani tijek od poslovnih aktivnosti, znatno su se smanjili neto novčani tijek od investicijskih i financijskih aktivnosti. Unatoč priljevu novca i novčanih ekvivalenata, novac i novčani ekvivalenti bili su veći na početku razdoblja nego na kraju odnosno u 3 godine sveukupni novčani tijek smanjio se za 165 milijuna (-41,5%).

5. Financijski pokazatelji

“Analiza putem financijskih pokazatelja je jedna od najpoznatijih i najčešće korištenih analiza financijskih izvješća i može dati dobar pregled poduzeća i naglasiti njegove slabosti i snage. Analiza putem pokazatelja predstavlja prvu fazu financijske analize. Povezivanjem stavki iz jednog ili iz dvaju izvješća, odnosno knjigovodstvenih i/ili tržišnih podataka, ona pokazuje povezanost između računa u financijskim izvješćima i omogućuje vrednovanje financijskog stanja i poslovanje tvrtke.” (Vukoja, 2010.)

Financijski omjeri precizni su i korisni onoliko koliko su točni financijski izvještaji prema kojima se financijski omjeri računaju. Pošto je kod financijskih pokazatelja moguće preklapanje informacija, potrebno je dobro izabrati pokazatelje koji najjasnije mogu objasniti informacije.

“Pokazatelj je racionalni ili odnosni broj, što podrazumijeva da se jedna ekonomska veličina stavlja u odnos (dijeli) s drugom ekonomskom veličinom.. Financijski pokazatelji, s obzirom na vremensku dimenziju, u osnovi se mogu podijeliti na dvije skupine. Jedna skupina financijskih pokazatelja obuhvaća razmatranje poslovanja poduzeća unutar određenog vremenskog razmaka (najčešće je to godina dana) i temelji se na podacima iz izvještaja o dobiti (računa dobiti i gubitka), a druga skupina financijskih pokazatelja odnosi se na točno određeni trenutak koji se podudara s trenutkom sastavljanja bilance i govori o financijskom položaju poduzeća u tom trenutku.” (Tadić, 2020.)

5.1. Pokazatelji likvidnosti

Likvidnost podrazumijeva svojstvo imovine da se pretvori u gotovinu dovoljnu za pokrivanje obveza. Financijski pokazatelj likvidnosti prvi se počeo koristiti u analizi financijskih izvještaja i služi za procjenu sposobnosti poduzeća u podmirenju kratkoročnih obveza u kratkome roku, odnosno da iz kratkotrajne imovine podmiri kratkoročne obveze.

Najčešći pokazatelji likvidnosti su:

1. Tekuća likvidnost = $\text{Tekuća imovina} / \text{Tekuće obveze}$
2. Ubrzana likvidnost = $\text{Tekuća imovina} - \text{Zalihe} / \text{Tekuće obveze}$
3. Financijska stabilnost = $\text{Dugotrajna imovina} / \text{Kapital} + \text{Dugoročne obveze}$

Tablica 8 : Financijski pokazatelji poduzeća Hrvatski Telekom d.d. u razdoblju od 2020. do 2023. u milijunima eura

	2020.	2021.	2022.	2023.
Tekuća imovina	681,14	690,17	713,55	631,59
Tekuće obveze	240,64	210,89	233,60	288,64
Zalihe	20,05	25,23	34,93	33,83
Dugotrajna imovina	1383,13	1308,36	1278,22	1,429.90
Kapital	1360,55	1360,55	1360,55	1360,55
Dugoročne obveze	109,56	98	90,30	81,37
Tekuća likvidnost	2,84	3,27	3,05	2,19
Ubrzana likvidnost	2,75	3,15	2,90	2,07
Financijska stabilnost	0,94	0,90	0,88	1,00

Izvor: obrada autora prema podacima iz konsolidiranih financijskih izvještaja iz godišnjih izvješća 2021., 2022. i 2023. godine, Hrvatski Telekom

Pretpostavlja se da što je veća vrijednost pokazatelja tekuće likvidnosti osigurava se bolja pozicija poduzeća što znači da je došlo do negativnog nagiba krivulje u 2022. godini. Za pokazatelj ubrzane likvidnosti poželjno je da iznosi 1 ili više, što upućuje na to da je unatoč smanjenju u odnosu na prošlu godinu, 2022. godine likvidnost i dalje dovoljno dobra za poslovanje, u svakom slučaju veća je nego na početku promatranog razdoblja. S druge strane pokazatelj financijske stabilnosti za koji se cilja da bude maksimalno 1 ili po mogućnosti manje, smanjio se u 2021. u odnosu na 2020. godinu, a zatim i u 2022. u odnosu na 2021. godinu što predstavlja pozitivnu tendenciju kroz cijelo gledano razdoblje kojom se stvara pretpostavka financijske stabilnosti. No u 2023. godini sva tri pokazatelja ukazali su na neuspješno poslovanje poduzeća.

5.2. Pokazatelji zaduženosti

Pojam zaduženosti podrazumijeva korištenje tuđih sredstava za financiranje obveza, odnosno tuđih izvora imovine umjesto vlastitog kapitala. Za poduzeća s prevelikom zaduženosti postoje male šanse da će opstati na tržištu, stoga pokazatelji zaduženosti stopom zaduženosti mjere financijski rizik poduzeća.

Najčešće korišteni pokazatelji zaduženosti su:

1. Koeficijent vlastitog financiranja = Glavnica / Ukupna imovina
2. Koeficijent zaduženosti = Ukupne obveze / Ukupna imovina
3. Odnos duga i glavnice = Ukupne obveze / Glavnica

Tablica 9 : Pokazatelji zaduženosti poduzeća Hrvatski Telekom d.d. u razdoblju od 2020. do 2023. godine u milijunima eura

	2020.	2021.	2022.	2023.
Glavnica	1360,55	1360,55	1360,55	1360,55
Ukupna imovina	2064,28	1998,54	1991,90	2,061.50
Ukupne obveze	350,20	308,90	323,77	370
Koeficijent vlastitog financiranja	0,66	0,68	0,68	0,66
Koeficijent zaduženosti	0,17	0,15	0,16	0,18
Odnos duga i glavnice	0,26	0,23	0,24	0,27

Izvor: obrada autora prema podacima iz konsolidiranih financijskih izvještaja iz godišnjih izvješća 2021., 2022. i 2023. godine, Hrvatski Telekom

Koeficijent vlastitog financiranja u zadnjoj godini je praktički jednak prošlogodišnjem, a čak i malo viši od prve godine, to je dobra stvar zato što bi taj koeficijent trebao biti veći od 0,5 što znači da se iz više od 50% vlastitih izvora financira poduzeće. Koeficijent zaduženosti daje odličan rezultat jer što je niži stupanj zaduženosti to je niži financijski rizik poduzeća. Odnos duga i glavnice upućuje na rizik ulaganja u poduzeće te se može reći da rizik za navedeno poduzeće kroz sve 3 godine nije visok. U posljednjoj godini koeficijent vlastitog financiranja jednak je početnoj godini dok su se koeficijent zaduženosti i odnos duga i glavnice maknuli od poželjnih rezultata iako u maloj mjeri što ne predstavlja nikakav problem za poduzeće.

5.3. Pokazatelji aktivnosti

Pokazatelji aktivnosti (korištenja imovine) mjere učinkovitost poduzeća u korištenju resursa. Poznati su još i pod nazivom koeficijenti obrtaja i oni govore o brzini protoka imovine u procesu poslovanja te se računaju na temelju odnosa prosječnog stanja i prometa

Najčešće korišteni pokazatelji aktivnosti među ostalima su:

1. Koeficijent obrta potraživanja = Poslovni prihodi / Potraživanja od kupaca
2. Koeficijent obrta zaliha = Poslovni prihodi / Zalihe
3. Koeficijent obrta dugotrajne imovine = Ukupni prihod / Dugotrajna imovina
4. Koeficijent obrta ukupne imovine = Ukupni prihod / Ukupna imovina

Tablica 10 : Pokazatelji aktivnosti poduzeća Hrvatski Telekom d.d. u razdoblju od 2020. do 2023. godine u milijunima eura

	2020.	2021.	2022.	2023.
Poslovni prihodi	1,002.79	994,29	998,27	1,047.97
Ukupni prihod	1,009.16	998,54	1,002.12	1,056.56
Dugotrajna imovina	1,383.13	1308,37	1278,22	1,429,90
Ukupna imovina	2,064.28	1998,54	1991,90	2,061.50
Zalihe	20,05	25,23	34,93	33,83
Potraživanja od kupaca	227,36	230,15	227,49	260,53
Koeficijent obrta potraživanja	4,41	4,32	4,39	4,02
Koeficijent obrta zaliha	50,1	39,40	28,58	30,98
Koeficijent obrta dugotrajne imovine	0,73	0,76	0,78	0,74
Koeficijent obrta ukupne imovine	0,49	0,50	0,50	0,51

Izvor: obrada autora prema podacima iz konsolidiranih financijskih izvještaja iz godišnjih izvješća 2021., 2022. i 2023. godine, Hrvatski Telekom

Koeficijent obrta ukupne imovine upućuje na podjednaku brzinu cirkulacije u sva 4 gledana razdoblja. Gledajući kako je poželjno vlastita potraživanja naplatiti što prije, koeficijent obrta potraživanja trebao bi biti što niži, što znači da je u 2022. godini došlo do blage regresije u odnosu na 2021. godinu, no ipak bolje stanje nego u 2020, ali ipak daleko od poželjne brojke u 2023. godini. Što je niži koeficijent obrta zaliha viši su oportunitetni troškovi, odnosno u 2022. godini poduzeće je manje produktivno iskoristilo sredstva u usporedbi s prošlim godinama, ali se malo okrenula situacija na bolje u 2023. godini. Koeficijent obrta dugotrajne imovine najveći je u 2022. godini što znači da je potrebno manje novca kako bi se stvorili prihodi vezani za dugotrajnu imovinu.

5.4. Pokazatelji profitabilnosti

Gledajući kako je cilj većine poslovanja ostvariti profit, pokazatelji profitabilnosti se s razlogom svrstavaju među najvažnije pokazatelje uspješnosti poslovanja poduzeća. Oni mjere mogućnost tvrtke da postigne određenu razinu dobiti u odnosu na imovinu, kapital i prihode.

Najčešće korišteni pokazatelji profitabilnosti su:

1. Bruto marža profita = Bruto dobit / Ukupni prihod
2. Neto marža profita = Neto dobit / Ukupni prihod
3. Stopa povrata imovine = Neto dobit / Ukupna imovina
4. Stopa povrata glavnice = Neto dobit / Glavnica

Tablica 11 : Pokazatelji profitabilnosti poduzeća Hrvatski Telekom d.d. u razdoblju od 2020. do 2023. godine u milijunima eura

	2020.	2021.	2022.	2023.
Bruto dobit	94,82	98,80	117,53	160,45
Neto dobit	76,23	81,53	87,65	133,61
Ukupni prihod	1009,16	998,54	1002,12	1,056.56
Ukupna imovina	2064,28	1998,54	1991,90	2,061.50
Glavnica	1360,55	1360,55	1360,55	1360,55
Bruto marža profita	9%	10%	12%	15%
Neto marža profita	7%	8%	9%	13%
Stopa povrata imovine	0,04	0,04	0,04	0,06
Stopa povrata glavnice	0,06	0,06	0,06	0,10

Izvor: obrada autora prema podacima iz konsolidiranih financijskih izvještaja iz godišnjih izvješća 2021., 2022. i 2023. godine, Hrvatski Telekom

Po bruto marži profita može se vidjeti da je poduzeće bilo najuspješnije u postizanju zarade u 2023. godini zajedno s neto maržom profita. Stopa povrata imovine (ROA) u svim razdobljima osim u zadnjem prikazuje podjednaku sposobnost poduzeća ostvarivanja dobiti korištenjem raspoložive imovine. Za stopu povrata glavnice (ROE) poželjno je da vrijednost bude što veća, a u 2022. i 2021. godini kao i u 2020. godini je podjednaka te se može zaključiti zbog većeg povrata glavnice od imovine kako se isplati poduzeću služiti se tuđim kapitalom.

5.5. Pokazatelji ekonomičnosti

“Pokazatelji ekonomičnosti mjere odnos prihoda i rashoda i pokazuju koliko se prihoda ostvari po jedinici rashoda. Iz toga proizlazi da se ti pokazatelji računaju na temelju podataka iz bilance uspjeha. U pravilu pokazatelji bi trebali biti veći od jedan, odnosno, što su veći, to se više prihoda ostvaruje na jedinici rashoda.” (Vukoja, 2010.)

Osnovni pokazatelji ekonomičnosti su:

1. Ekonomičnost ukupnog poslovanja = Ukupni prihodi / Ukupni rashodi
2. Ekonomičnost poslovnih aktivnosti = Poslovni prihodi / Poslovni rashodi

Tablica 12 : Pokazatelji ekonomičnosti poduzeća Hrvatski Telekom d.d. u razdoblju od 2020. do 2023. godine u milijunima eura

	2020.	2021.	2022.	2023.
Poslovni prihodi	1002,79	994,29	998,27	1,047.97
Poslovni rashodi	895,75	886,32	872,51	886,58
Ukupni prihodi	1009,16	998,54	1002,12	1,056.56
Ukupni rashodi	914,34	899,73	884,73	896,11
Ekonomičnost ukupnog poslovanja	1,10	1,11	1,13	1,18
Ekonomičnost poslovnih aktivnosti	1,12	1,12	1,14	1,18

Izvor: obrada autora prema podacima iz konsolidiranih financijskih izvještaja iz godišnjih izvješća 2021., 2022. i 2023. godine, Hrvatski Telekom

Za oba pokazatelja ekonomičnosti poslovnih procesa vrijedi da trebaju biti veći od 1, tj. da budu što veći jer što je veća vrijednost veći su prihodi ostvareni po jedinici rashoda. Kroz oba pokazatelja može se utvrditi pozitivna tendencija za poslovanje iz godine u godinu u promatranom razdoblju.

6. Zaključak

U ovom završnom radu analizira se poduzeće Hrvatski Telekom d.d. u razdoblju od 2020. do 2023. godine uz pomoć navedenih financijskih izvještaja, specifično bilance, računa dobiti i gubitka i izvještaja o novčanim tokovima te korištenjem financijskih pokazatelja: ekonomičnosti, profitabilnosti, aktivnosti, zaduženosti i likvidnosti te iščitavanjem istih.

U 2020. godini poduzeće je posjedovalo najveću ukupnu imovinu, iako je imalo veće ukupne prihode nego u sljedeće dvije godine, imalo je i najveće ukupne rashode od svih promatranih godina. Iz izvještaja o novčanim tokovima može se vidjeti kako je novac s novčanim ekvivalentima bio najviši ove godine.

Iz bilance vidi se kako se u 2022. Godini povećala kratkotrajna imovina, ali se smanjila dugotrajna imovina, a time i ukupna imovina. Ukupno smanjenje imovine je relativno malo ali ipak korak nazad za poduzeće. Iz računa dobiti i gubitka vidljiv je porast u ukupnim prihodima i smanjenje u ukupnim rashodima u odnosu na 2021. godinu što označava pozitivnu tendenciju za poslovanje poduzeća Hrvatski Telekom d.d.. Pokazateljima likvidnost uočljivo je smanjenje likvidnosti i povećanje financijske stabilnosti poduzeća u odnosu na prethodnu godinu. Pokazatelji zaduženosti pokazuju podjednake, ali uspješne rezultate u oba promatrana razdoblja sa velikim udjelom vlastitog izvora financiranja poduzeća i niskim financijskim rizikom za poduzeće. Rezultati pokazatelja aktivnosti ukazali su na više oportunitetne troškove u 2022. godini, ali u drugu ruku manje novca potrebnog za ostvarenje prihoda od dugotrajne imovine. Pokazatelji profitabilnosti uputili su na veći uspjeh u postizanju zarade u 2022. godini, zajedno s pokazateljima ekonomičnosti koji su uputili na pozitivnu putanju poslovanja.

U 2023. godini odnosno u zadnjoj promatranoj godini ukupna aktiva odnosno pasiva iznosila je skoro kao u početnoj godini te je uočljiv napredak u odnosu na dvije godine koje su joj prethodile s najvećom dugotrajnom imovinom iz svih razdoblja, ali i najmanjom kratkotrajnom imovinom iz svih razdoblja. Račun dobiti i gubitka zajedno s pokazateljima ekonomičnosti, bruto i neto maržom profita kaže kako unatoč tome što su se ukupni rashodi povećali u odnosu na prošlu godinu, ukupni prihodi su najveći zabilježeni u te 4 godine što upućuje na uspjeh poslovanja u poduzeću. No izvještaj o novčanim tokovima upućuje drukčije s drastičnim padom novca i novčanih ekvivalenata na kraju razdoblja što je dokaz

kako jedno financijsko izvješće ne daju potpuni uvid u situaciju u poduzeću nego se treba kombinirati s ostalim financijskim izvješćima kako bi se dobila čista i jasna cjelokupna slika.

Literatura

1. Članice HT Grupe, Hrvatski Telekom, dostupno na: <https://www.hrvatskitelekom.hr/ht-grupa/o-nama/clanice-ht-grupe> (Pristupano 16.2.2024.)
2. Ekonomski fakultet u Osijeku, Financijska kontrola, dostupno na : https://moodle.srce.hr/2022-2023/pluginfile.php/7803900/mod_resource/content/3/10%20kontrola%20i%20financijska%20kontrola_Stani%C4%87.pdf (Pristupano 16.2.2024.)
3. Financijski izvještaj 2020. HT d.d., dostupno na: <https://eho.zse.hr/financijski-izvjestaji/view/20307> (pristupano 28.3.2024.)
4. Financijski izvještaj 2022. HT d.d., dostupno na: <https://eho.zse.hr/financijski-izvjestaji/view/24985> (pristupano 18.2.2024.)
5. Financijski izvještaj 2023. HT d.d., dostupno na: <https://eho.zse.hr/financijski-izvjestaji/view/27288> (pristupano 2.9.2024.)
6. Godišnja izvješća, Hrvatski Telekom, dostupno na: https://static.hrvatskitelekom.hr/webresources/tht/pdf/investitori/izvjesca/GODISNJE_IZVJESCE_HR_2022.pdf (Pristupano 17.2.2024.)
7. Godišnja izvješća, Hrvatski Telekom, dostupno na: https://static.hrvatskitelekom.hr/webresources/tht/pdf/investitori/izvjesca/GODISNJE_IZVJESCE_HR_2021.pdf (pristupano 28.3.2024.)
8. Godišnja izvješća, Hrvatski Telekom, dostupno na: https://static.hrvatskitelekom.hr/webresources/tht/pdf/investitori/izvjesca/GODISNJE_IZVJESCE_HR_2023.pdf (pristupano 2.9.2024.)
9. Gorić I., Analiza financijskih izvješća poduzeća Span d.d. za razdoblje od 2019. do 2020. godine, dostupno na: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:145:069735> (pristupano 16.2.2024.)
10. Kalčić T., Analiza oglašivačkih poruka poduzeća „T-hrvatski telekom“, dostupno na: <https://repozitorij.unipu.hr/islandora/object/unipu%3A171/datastream/PDF/view> (Pristupano 16.2.2024.)
11. Perčević H., Financijski izvještaji i elementi financijskih izvještaja, dostupno na: <https://www.efzg.unizg.hr/UserDocsImages/RAC/hpercevic/racunovodstvo/Financijski%20izvje%C5%A1taji.pdf> (Pristupano 16.2.2024.)
12. Profil HT-a, Hrvatski Telekom , dostupno na: <https://www.t.ht.hr/o-nama/profil-grupe> (Pristupano 16.2.2024.)

13. Sveučilište u Zadru, Metode znanstvenih istraživanja, dostupno na: https://www.unizd.hr/portals/4/nastavni_mat/1_godina/metodologija/metode_znanstvenih_istrazivanja.pdf (Pristupano 16.2.2024.)
14. Šestan V., Temeljni financijski izvještaji poduzeća C.M.G.C. d.o.o., dostupno na: <https://zir.nsk.hr/islandora/object/unipu:5228/datastream/PDF> (Pristupano 17.2.2024.)
15. Šoja L., Temeljni financijski izvještaji u poslovanju malih i srednjih poduzeća, dostupno na: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:145:527627> (Pristupano 17.2.2024.)
16. Tadić I., Analiza financijskih izvještaja putem pokazatelja – primjer JGL grupe, dostupno na: <https://repositorij.efst.unist.hr/islandora/object/efst%3A2356/datastream/PDF/view> (pristupano 1.3.2024.)
17. Vukoja B., Primjena analize financijskih izvješća pomoću ključnih financijskih pokazatelja kao temelj donošenja poslovnih odluka, dostupno na: <https://www.revident.ba/public/files/primjena-analize-financijskih-izvjestaja-pomocu-kljucnih-financijskih-pokazatelja.pdf> (pristupano 1.3.2024.)

Popis tablica

Tablica 1 : Bilanca poduzeća Hrvatski Telekom d.d. u razdoblju od 2021. do 2022. godine	7
Tablica 2 : Stope promjene bilance poduzeća Hrvatski Telekom d.d. u razdoblju od 2021. do 2022. godine	11
Tablica 3 : Struktura bilance poduzeća Hrvatski Telekom d.d. u razdoblju od 2021. do 2022. godine.	13
Tablica 4 : Račun dobiti i gubitka poduzeća Hrvatski Telekom d.d. u razdoblju od 2021. do 2022. godine.....	14
Tablica 5 : Stopa promjene računa dobiti i gubitka poduzeća Hrvatski Telekom d.d. u razdoblju od 2021. do 2022. godine.....	16
Tablica 6 : Struktura računa dobiti i gubitka poduzeća Hrvatski Telekom d.d. u razdoblju od 2021. do 2022.	18
Tablica 7 : Izvještaj o novčanim tokovima poduzeća Hrvatski Telekom d.d. u razdoblju od 2021. do 2022. godine.....	20
Tablica 8 : Financijski pokazatelji poduzeća Hrvatski Telekom d.d. u razdoblju od 2021. Do 2022....	24
Tablica 9 : Pokazatelji zaduženosti poduzeća Hrvatski Telekom d.d. u razdoblju od 2021. Do 2022. godine.....	25
Tablica 10 : Pokazatelji aktivnosti poduzeća Hrvatski Telekom d.d. u razdoblju od 2021. do 2022. godine.....	26
Tablica 11 : Pokazatelji profitabilnosti poduzeća Hrvatski Telekom d.d. u razdoblju od 2021. do 2022. godine.....	27
Tablica 12 : Pokazatelji ekonomičnosti poduzeća Hrvatski Telekom d.d. u razdoblju od 2021. do 2022. godine.....	28